העור והרוטב פרק תשיעי חולין קכא.

מרטקא. גיד הנדלה והנאחר והוא רחב ולכן וקשה מאד וקורין אותו ייבו"ל: **בשר שפלטתו סכין.** כשמפשיטין את הבהמה שהסכין פולט מן הבשר אלל העור ולא תשיב. ולקמיה פריך היכי דמי דאלכרוסי מלרף ובאפי נפשיה אין מקבל טומאה: **ואולם אתם טופלי שקר.** איזב אמר לחביריו מחבורי דברי שקר אתם ודבר שאין בו רפואה אתם אומרין לרפואתי. ומרטקא משנפסק אין לו רפואה להחבר עוד: **בשר שפלטתו סכין בר רפואה הוא.** המלדל בשר מן החי פעמים שקושרין אותו במקומו והוא נדבק ומעלה תרובה: **המכונס.** הנאסף יחד ג)יפה: **חייבין עליו.** משום נבלה בין שאוכלו בין שנוגע בו ונכנס למקדש ופליג אתנאי ד) דקתני אכל לא טומאת נבלות: **והוא שכנסו.** דאחשביה וגלי דעתיה דלא בטליה מעיקרא ה)אבל מתכנס מאליו או ע"י מיזוקות שלא כמתכוין לא פליג ר' יהודה דליהוי נבלה: **כשלמא למ"ד.** אלא היינו בשר שפלטתו סכין היינו דמחייב דאיכא למימר כיון דכנסו אחשביה והדר למילתיה וגלי דעתיה דלא בטליה מעיקרא: **כאלא דר' יהודה לא פליגי.** דודאי רבי יהודה אבשר שפלטתו סכין קאי ורבי יוחנן נמי מודי דבשר שפלטתו סכין ו) איקרי אלא ובמרטקא הוא דפליגי ולא"ק ר' יוחנן אמר מרטקא נמי מקרי אלא כדאשכחן בקרא ואלא דמתני' דקאמר מלטרף בכולהו אלא קאמר דמלטרפי ובאפי נפשייהו לא מטמו ואתא רבי יהודה למימר באלא מרטקא מודינא דלא הוי בשר באפי נפשיה לענין נבלות אבל ז)בשר שפלטתו סכין אם חזר וכינסו גלי אדעתיה דלא בטליה ותיבין עליו משום נבלה: **אבל מרטקא לא מלטרף.** דעץ בעלמא הוא: **אי דאשיב עליה.** אפילו בחר הכי: **באפי נפשיה.** נמי ליטמא טומאת אוכלין דקי"ל דמחשבה ח)שויא אוכלא כל מידי דמלי למיכליה ואע"ג דלאו אורחיה כדאמרן בפרק בהמה המקשה(לעיל דף עז:) עור ששלקו ושלית שחיטה עליה מטמא טומאת אוכלין ונהי דהו לא הדר הוי בשר לענין טומאת נבלות דהא נעשה עור בבטולו הראשון אבל ט)לאוכלו מיהא הוי לטמא טומאת אוכלין אם נגע בשרן דלא גרע מעור ששלקו: **מקלפו חישב עליו.** ולא פי' אחה קלת הלבן כבילה מיניה לא מקבל טומאה דהא לא חישב על כולו אבל כי מלטרף בהדי שאר אוכלין מלטרף ההוא קלת מחשבה לאיתי בי"ה לאשלומי שיעורא: **פלטתו חיה.** נשכה כלב ודלדל מן הבשר לגד העור ואח"כ שחטה והפליטו גם הסכין עוד ואין ידוע אי זה מהן פלטה חיה ואחה סכין והוא דפלטתו חיה לא בטיל מקמתא והוא דסכין בעליה מלעת וכולה בדלא חשיב עליה הלכך כי הוי בהדי שאר אוכלין מלטרף ההוא קלת דחיה בהדייהו וטומאת נבלות לא ואע"ג דפלטתו חיה דמתניתין רבי עקיבא היא דאמר העור מבטלו מטומאת נבלות ואפילו פלטתו חיה לקמן (דף קכב.): **תנן תמם.** במסכת טהרות (פ"ח מ"ב) בסדר טהרות גבי נבלת עוף טהור: **בחרטום.** כי"ק בלע"ז: **מיטמאין.** אם קבל העוף טומאה מן הבשר (א) אלו נעשין יד להכניס ולהוציא טומאת. עוף אין לו טומאת מגע משום נבלה אא"כ קבלה מאחרים בה טומאת אחילה לטמא בגיעה: **ומצטרפין.** לכביצה: **אחמון של עליון.** קליפת רלועה דקה יש בתוך הפה דבוקה לחרטום בעליון לאדכו: **לזרעים.** היכא הוו אוכל: **מקום המוכלא בבשר.** שרשי הלפרנים: **השוחט בהמה טמאה לעובד כוכבים.** הא פרישית לה (לעיל קח:) דיכון דדכוותה בשחיטת ישראל בטהורה משוא לה אוכלא בעודה מפרכסת וישראל שריא דהא בשחיטה תליא ז)לאו מילתא השתא נמי הואיל וישראל שחטה שחיטה מעליא אע"ג דבטמאה לא שייכא שחיטה ולעובד כוכבים לא משחרי עד שתמות דאבר מן החי הוא לגביה אפ"ה מהניא מחשבת ישראל ח) לבהמה לעובד כוכבים לשויא אוכלא בעודה מפרכסת וכ"ש בטהורה שאוכל היתר גמור הוא בעודה מפרכסת והא דאמרינן ט) אסור לאכול מבהמה קודם שתצא נפשה מדברנן הוא וכן עובד כוכבים בטהורה תניא נמי לקמן (ע"ב) דהואיל וטהורה היא ואשכחן היתר בטהורה ט)מפרכסת ששחטה ישראל השתא נמי כי שחטה עובד כוכבים הויא אוכל לטמא טומאת אוכלין מן הבשר שאם תמצור ותגע באוכלין אחרים קודם שתמות ותעשה נבלה מטמאים י) אבל ישראל בטהורה אין צריכה מחשבה ועובד כוכבים בטמאה לא מהניא לה מחשבה בעודה מפרכסת דלא אשכחן היתר בדכוותה: **שונים.** יש תנאים ששונים שישראל בטמאה צריך מחשבה להאכילה לעובד כוכבים ואי לא חישב לא הויא אוכל עד שתמות וכן עובד כוכבים בטהורה: **והכשר.** ממקום אחר הכשר מים דדם שחיטה דילה לא מכשר לה דלא איקרי משקה אלא דם חלנים כדאמרינן בהשוחט (לעיל דף לה:) ומיהו דם שחיטה הוגנת מכשיר לאיתקש למים דכתיב (דברים יד) על הארץ תשפכנו כמים כדאמרינן בהשוחט (שם) אבל דעובד כוכבים לאו דם חלנים הוא ולא דם שחיטה הוא והוי כדם מנפחו וכדם המת דאבל לא מיקרי אלא על ידי גיסטרא ומצומר כדאמרינן בסוטה (דף מ) לתת אותה על לוחרי חבל רשע: **הרי סופה לטמא טומאה חמורה.** אדם וכלים בכזית ואפילו במשא כשמות: **זרעים.** אינן נעשין אב הטומאה עולמית ואפילו נגעו במת שהוא אבי אבות ואינן י) נעשין אב א) לטמא אדם וכלים דמהיכא נפקא דנוגע במת מטמא אדם מהאי קרא דכתיב (במדבר יט) וכל אשר יגע בו הטמא ישמא והנפש הנוגעת באותו טמא תטמא עד הערב וכי כתיב האי קרא בדבר שיש לו טהרה בהאדה וכטבילה כתיב דכתיב לעיל מיניה והזה הטהור על הטמא וגו' ובהזאה טמא קאי והנפש הנוגעת יצאו אוכלין ומשקין וכלי חרס הואיל ואין להם טהרה במקוה אינן נעשין אב הטומאה: **נבלת עוף טהור לריכה מחשבה.** לקבל טומאת אוכלים מן הבשר שאם לא חישב עליה לאוכלה אינה מקבלת טומאה ואם חזרה ונגעה באוכלים לא נטמאו: **ואינה לריכה הכשר.** משנה היא במסכת טהרות (פ"ח מ"ח) שלשה עשר דברים נאמרו בעוף טהור וזו אחת מהן:

סופה

והדר מייתי לה לערלה פרי פרי מבכורים. ומ"מ דנפ' כל שעה (פסחים כד:) פשיטו מהן משנה דכל איסורים שבתורה אין נוקין עליהם אלא כדרך הנאתן והכא קאמר משום דגמר לה מבכורים ב)וי"ל דרבוי דהכא לריכי דלא מימא זיעה בעלמא הוא:

מרטקא. פי' ר"ת בשר מת וכן נראה לר"ת ולא כפי' הקונטרס שפי' גידי הלאחר מדאמרינן פרק כל הפסולים (זבחים דף לה.) פגל באלא נתפגלה מוראה פגל במוראה לא נתפגלה אלא ובעוף אין גידי לואר קשין ומוראה לא שייך אלא בעוף ולמאן דמפרש בשר שפלטתו סכין לא קשה ליה מהתם דהא אמרי' בסמוך דלכ"ע מרטקא נמי הוי אלא: **ר' יהודה אומר חייבים עליו.** הא דלא קאמר מטמא טומאת נבלות דלא מימא מדרבנן לסכי קאמר חייבין עליו:

והוא שכנסו. תימה מה שייכא מחשבה לאיסור דגבי טומאה שייך לאלא דאי מבטל ליה עץ בעלמא הוא אבל (ג) משום דבטליה לא משתרי באכילה לכך נראה דחייבין עליו לא מייבי לענין אכילה דלא צריך כנסו אלא לענין אם נכנס למקדש כמו שפי' בקונטרס בלשון אחר והא דלא נקט טמא דלא מימא מדרבנן כדפי' וכן נראה דאי אאכילה הא כיון דאכלו אין לך כיעוס גדול מזה: **ורבי** יוחנן **אומר** ג) **אף מרטקא מצטרף.** ולאו בכה"ג דהוי שומר דא"כ מ"ט דר"ל (ג) יב) עור ועצם מלטרפים משום שומר ולירוף שומר מקראי דרשינן לעיל (דף קיח.) אלא מיירי כגון שיש בראשו כזית בשר דאע"ג דלא הוי שומר מלטרף דראוי הוא שיאכל אגב בשר וריש לקיש סבר דלא מלטרף דאין ראוי לאכילה דעץ בעלמא הוא: **ה"ג** במשנה בטהרות החרטום והצפרנים מטמאין בו. ולא גרסינן הא קרנים וקרניים דמפרש הא רב פפא בסמוך אמתני' דהכא קאי:

הואיל

לא א מיי' פ"ג מהל' טומאת אוכלין הל' ג:
לב ב ג מיי' פ"ד שם הל' ד ופ"ח מהל' שאר אבות הטומאות הלכה ח:
לג ד מיי' פ"ג מהלכות טומאת אוכלין הל' ג [ופ"ג מהלכות אבות הטומאה הלכה ט]:
לד ה ו מיי' פ"ג מהלכות טו"מ הל' ד:
לה ז מיי' שם הלכה ג:

לעזי רש"י

ייבו"ל (ייבו"ל). גיד הצואר של חיות. בי"ק. תרטום.

שיטה מקובצת

א) והכשר ממקום אחר: ב) המכונס הנאסף יחד הס"ד ותיבת יפה נמחק: ג) והוא שכנסו דאחשביה וכו' אבל נחכנס מאליו כגון ע"י תינוקות. וצ"ב נ"א בס"י כגון שלא במתכוין או ע"י תינוקות וכו': ד) דבשר שפלטתו סכין נמי איקרי אלא: ה) לענין נבלות אבל באלא שפלטתו סכין: ו) דקי"ל דמחשבה משויא אוכלא: ז) דהא בשחיטה חליא מלתא השתא נמי: ח) אפ"ה מהניא מחשבת ישראל שחישב להאכילה לנכרי לשווייה אוכלא: ט) במפרכסת כי שחטה ישראל השתא נמי: י) נבלה תטמאם הס"ד ומה"ד שונים יש כו' בטהורה אבל ישראל בטהורה אין צריכה מחשבה כו' דלא אשכחן היתר בדכוותה הס"ד ומה"ד והכ"ד: יא) ור' יוחנן אמר מרטקא נמי מצטרף: יב) מ"ש דר"ל הא עור ועצם:

עין משפט נר מצוה

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com